

קול קורא
הכנס השנתי של הפקולטה לעיצוב
המכון הטכנולוגי חולון
20 מרץ 2018

Demo-Design: עיצוב אוטונומי, עיצוב מגוייס

במשטרים דמוקרטיים חירות היצירה של המעצבים נתפסת כקריטריון משמעותי, ולמרות זאת במקרים רבים המעצבים משמשים כ"כלי" להוציא לפועל מחשבות ורצונות של אחרים. בעולם העיצוב מתקיימת מערכת יחסים מרתקת בין המעצב לבין הגופים להם הוא מעניק שירותים ובמרחב שנוצר ביניהם מתפתחות גישות שונות. דרגת האוטונומיה של המעצב וטיבם של קשרי הגומלין האלו יעמדו במרכז הכנס השנתי של הפקולטה לעיצוב.

באיזה מצבים פועלים מעצבים מתוך חתירה להשפיע על השדה בו הם פועלים, כמעצבים אוטונומיים? ומתי הם מתגייסים לבטא את השקפת עולמו של המזמין? במקרים מסוימים תהליך העיצוב אינו דמוקרטי כלל ולעיתים הוא עובר פיקוח ואף צנזורה על-ידי החברה, הלקוח או היוצר עצמו. במקרים אחרים, המעצבים משתמשים בכלים העיצוביים על מנת להביע דעתם ושומרים על האוטונומיה של העיצוב. פעולותיהם משקפות את היותם אזרחים בעלי יכולת וזכות להשפיע על המדיניות, האסתטיקה והתרבות במדינתם, תוך הקפדה על זכויות אדם ובכללן הזכות לחירות, חופש הביטוי והיצירה, חופש התאגדות, זכות הקניין וחופש התנועה.

בחינת יחסי הגומלין בין המעצב לבין הדמוקרטיה מבקשת לבדוק את גבולות השיח: בשנים האחרונות חל תהליך של דמוקרטיזציה בעולם העיצוב, בין השאר בזכות הגלובליזציה וכניסת האינטרנט הביתי ובעקבות כך העיצוב נעשה נגיש להמונים. הדמוקרטיזציה של העיצוב באה לידי ביטוי בהיבטים שונים: שימוש בחכמת ההמונים בתהליכי עיצוב, החזרת השליטה ליחיד באמצעות DIY "עשה זאת בעצמך", הצרכן הופך ליצרן והגבולות שבין מקצוען לבין חובבן מטשטשים.

מקומה של דמוקרטיה בעולם העיצוב ייבחן תוך התייחסות לשיח החברתי, הפוליטי והתרבותי. זאת בין השאר לאור מגמות ותהליכים מדיניים המתקיימים כיום ברחבי העולם והמעמידים בסימן שאלה את חוזקו וכושרו של שלטון דמוקרטי. דווקא משום שהמעצב נמצא בקו תפר שבין השלטון ובין זכויות האזרח עולה השאלה מה קורה כאשר ישנה התנגשות ביניהם? כאשר חופש הביטוי מופר? מושגים כגון צנזורה, השתקה ומשטור מותחים את הגבול שבין המרחב הפרטי למרחב הציבורי ובין חובות וזכויות המעצב. השאלות העיקריות שתידונה בכנס הן היכן נפגשים העיצוב והדמוקרטיה? האמנם "עיצוב דמוקרטי" טומן בחובו סוג של פרדוקס? האם קיים עיצוב דמוקרטי?

הפקולטה לעיצוב קוראת לך לשלוח הצעה להרצאה של עד 20 דקות בכנס השנתי בנושאים אלו. יום העיון מבקש לעורר דיון ביחס לתפיסת הדמוקרטיה בתהליכי עיצוב ולבחון סוגיות מורכבות בשדות העיצוב, האמנות, האדריכלות, הקולנוע, הצילום, הספרות, המוסיקה וכל היבט אחר של יצירה. יחסי הגומלין שבין המעצב לחברה, בין המעצב ללקוח ובין המעצב לעצמו יעמדו במרכז של יום העיון, מתוך כוונה לדון במציאות המורכבת בה אנו חיים ומתוך חתירה לבחון ולהציף את ראיית המעצב כבעל זכויות וחובות כאחד.

פרט לנושאים שהוזכרו עד עתה נשמח לקבל הצעות העוסקות גם בנושאים:

- דמוקרטיזציה של החומר ושל שיטות הייצור
- פלטפורמות למימון המונים
- עיצוב שיתופי
- "עשה זאת בעצמך" DIY
- דמוקרטיה באקדמיה - מתודות הוראה בעיצוב
- עיצוב צנזורה
- עיצוב ואנרכיזם
- עיצוב חברתי וזכויות אדם
- מחיקה/השתקה/הסתרה
- יחסי מעצב-לקוח
- צנזורה פנימית של היוצר
- מקומו של העיצוב בסכסוכים
- עיצוב זהות והגדרה עצמית
- עיצוב פוליטי
- עיצוב ומלחמת תרבות
- עיצוב הומניטרי
- זכויות וחובות המעצב

את ההצעות להרצאה בהיקף של עד 200 מילה יש לשלוח עד ל- **30.1.2018** למייל **demodesign@hit.ac.il** יש לצרף לכל להצעה קורות חיים מקוצרים, שיוך אקדמי ו/או מקצועי, פרטי התקשרות (טלפון, אימייל) ותמונת פספורט. ההצעות יבחנו על-ידי ועדת היגוי של הכנס והודעה על החלטת הועדה תשלח במייל כשבועיים לאחר מועד הגשה.

מארגנות הכנס: פרופ' דנה אריאלי, דקאן הפקולטה לעיצוב ועדי קרליץ, מרצה במחלקה לתקשורת חזותית, במכון הטכנולוגי חולון HIT.